

GEEL IS DE KLEUR VAN DE ZOMER

Klaas Knooihuizen

Geel is de kleur
van de zomer

2020

THOMAS RAP

AMSTERDAM

Copyright © 2020 Klaas Knooihuizen
Omslagontwerp Lucas van Hapert
Foto auteur Bas Uterwijk
Vormgeving binnenwerk Perfect Service, Schoonhoven
Druk Bariet Ten Brink, Meppel
ISBN 978 94 004 0590 5
NUR 301

thomasrap.nl

Bij de productie van dit boek is gebruikgemaakt van papier dat het keurmerk van de Forest Stewardship Council (FSC®) mag dragen. Bij dit papier is het zeker dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

The future is amazing. I feel so fucking old.
Aesop Rock – ‘Lotta Years’

I

Wegens uit de hand gelopen goede bedoelingen zit ik in een Rotterdamse bovenwoning naar een wielervedstrijd te kijken met een hond die naar de naam Avila luistert, al luistert hij daar in de praktijk absoluut niet naar en kijkt hij in plaats van naar de televisie uit het raam, in de ijdele hoop zijn baasje spoedig terug te zien. Ik trek mijn schoenen uit, leg mijn voeten op de glazen salontafel en merk op dat ik twee dezelfde sokken draag. De Vlaamse commentatoren halen herinneringen op aan een cafébezoek in 1984. Het is een etappe waarin bijzonder weinig gebeurt. Dat maakt niet uit. Er is voorlopig genoeg gebeurd.

Ik til Avila op schoot en beweeg mijn hand door zijn haartjes. Zijn vacht aait een stuk prettiger dan de stugge dreadlocks van Chantal, aan wie ik niet wil denken. Avila's skeletje voelt kwetsbaar, je zou het zonder veel moeite kunnen verbrijzelen. Hij is geloof ik geen chihuahua, maar wel iets in die categorie; het type hond waar oudere actrices en bepaalde rockzangers zich graag mee vertonen. Elmar heeft hem niet uit praalzucht maar uit barmhartigheid in huis gehaald; toen zijn moeder overleed kon hij het niet over zijn hart verkrijgen de hond in een asiel weg te stoppen.

Elmar was vorig jaar enkele maanden mijn manager bij

de buizenfirma waar ik werkte. Ik had niet verwacht ooit een manager te hebben. Het woord komt mij nog altijd onwennig voor. Eerlijk gezegd had ik al een tijdje niet meer aan Elmar gedacht toen hij belde. Hij vertelde dat zijn leven op zijn kop stond. Zijn vrouw was bij hem weggegaan, hij had een andere baan en hij had dus een hond geërfd. Ik luisterde maar half. Of ik op dat beestje wilde passen, vroeg hij. De vraag overviel me. Ik kende die man nauwelijks. Sinds mijn ontslag had ik hem niet meer gezien of gesproken en dat beviel uitstekend, ook omdat ik hem met Chantal associeerde. Ik kon in de gauwigheid geen smoes verzinnen, dus stemde ik in. Daarom zit ik hier.

Ook vandaag kreeg ik Elmar niet te zien. Toen ik bij zijn appartement aankwam was hij al onderweg naar de bruiloft van de dochter van een vriend. Of was het een vriend van zijn dochter? Het doet er eigenlijk niet toe. De sleutels lagen zoals afgesproken onder de deurmat, dat was het voornaamste. Rotterdam is in wezen een dorp.

Ik ruik aan mijn hand: de geur van volgepakte trams op regenachtige dagen. Buiten is eindelijk de lente aangebroken.

Avila is wit en hoekig, alsof hij uit blokjes is opgebouwd. Wat dat betreft past hij goed bij Elmars gescheidenmanneninterieur, dat net zo onuitgesproken is als de inrichting van de Peyronie, al lijden ze daar niet zozeer aan wansmaak als wel aan laksheid. Ze koketteren er graag mee. Iedere bar-kruk is uniek. De toiletten zijn een ramp: wil je er gerieflijk kunnen kakken dan moet je je eigen wc-bril meebrengen en beslist niet door je neus ademen. Dat was al zo toen ik er op mijn twintigste als huis-dj aan de slag ging met het idee

te blijven hangen tot het tijd werd voor een grotemensenleven, met een baan en een vriendin en kinderen en zo. Een jaar of drie, dacht ik, dan was ik daar wel klaar voor. Het werden er twintig en het volwassen bestaan dat erop volgde was voorbij voor het goed en wel begonnen was.

Lang heb ik mijzelf voorgehouden dat ik een laatbloeier ben. Inmiddels probeer ik te leven met de wetenschap dat ik nooit tot bloei zal komen. Of misschien heb ik al gefloreed, heel even, toen ik niet oplette. Ben ik een klaproos, verwelkt voor je er erg in hebt.

Mijn schoot begint onbehaaglijk warm te worden. De wielrenners moeten nog negennegentig komma drie kilometer wielrennen. Ik duw de hond zachtjes van me af en sta op.

‘Kom Avila, we gaan uit.’

‘Woef!’

Nee hoor, dat zegt hij niet.

De buurt is van steen en beton. Geen grasspriet waagt zich tussen de tegels. Avila's nagels tikken op de stoep als een op hol geslagen horloge. Niet het flauwste vermoeden heeft hij dat zich vlak onder hem een netwerk van kabels, buizen en leidingen bevindt dat gas, internet, elektriciteit en water naar de mensen brengt, in ruil voor kak. Zijn lijfje schuurt langs mijn been en elke zoveel meter kijkt hij even naar me op, alsof hij verliefd is. Misschien is het wantrouwen. Die doorgefokte sierhond voelt natuurlijk dat ik me voor hem schaam. Feitelijk hebben zulke beesten geen bestaansrecht. Hun kopjes zijn te klein voor hun hersenen, ze hebben altijd hoofdpijn. Als ze zich opwinden ploppen hun ogen uit hun kassen.

Ik ben geneigd tegen iedereen te zeggen dat het mijn

hond niet is, dat ik alleen maar op hem pas zodat zijn baasje naar een bruiloft kan. Niet dat het iemand iets lijkt te kunnen schelen dat we hier lopen. De mensen die we tegenkomen staren naar hun telefoon of voor zich uit. Slechts een enkeling merkt ons op. Met ons bedoel ik Avila. Hij vangt alle aandacht. Ik geef toe dat het mij stoort. Aan de andere kant, ik zou flink aan mezelf gaan twijfelen als iedereen ineens zo vertederd naar mij keek. Dat komt nog wel, als ik oud ben. Echt oud. Zie dat vriendelijke mannetje nou toch lopen, zullen ze denken. Met die grijze haartjes en die diepe rimpels en die onschuldige glimlach. Ik vrees dat moment, ik vrees het ten zeerste, en het is dichterbij dan mij lief is.

Ik ga op een bankje zitten dat uitzicht biedt op de Maas. Ernaast is een billboard van een grote kledingwinkelketen geplaatst waarop staat dat geel de kleur van de zomer wordt. Avila snuffelt aan de blikjes en frietbakjes die naast de prullenbak zijn beland. Ik draag een t-shirt van de Londense band Bas Jan, vernoemd naar Bas Jan Ader, de kunstenaar die met een zeilboot de oceaan op voer en nooit weerom kwam. Het is een geel t-shirt. Op Chantal na heb ik nog nooit iemand ontmoet die deze band kent. De mensen zullen denken dat Bas Jan een of ander hip merk is en dat ik het t-shirt draag omdat ik gevoelig ben voor wat de mode-industrie mij oplegt. Het t-shirt niet meer dragen is ook geen optie, dan laat ik me alsnog beïnvloeden.

‘Er is geen ontkomen aan, Avila. Het systeem heeft ons in zijn macht.’

Avila verstaat het verkeerd of hij heeft gewoon geen zin om langer bij de Maas te blijven hangen, want hij begint als een idioot aan de riem te trekken. Ik sta op. Dan dringt het tot mij door wat ik doe. Ik ga weer zitten. Die hond ben ik

niets verplicht. Hij mag blij zijn dat ik er ben. Zonder mijn goede zorgen zou hij dit weekend niet overleven.

Avila blijft trekken tot ik een kort rukje aan de lijn geef. Hij legt zich bij de situatie neer en gaat er zelf ook bij liggen. Ik schuif tevreden onderuit. Hier is er maar een de baas.

Dat er veel volk op de kade is heeft schijnbaar weinig met het aardige lenteweer te maken. De mensen kijken ontevreden. Het is alsof iedereen onderweg is ergens naar-toe, naar iets saais of vervelends. Een politieagent wandelt voorbij met zijn handen op zijn rug, een grijze kat volgt in zijn kielzog. Een tijdje tel ik de t-shirts van een rockband die vanavond in het voetbalstadion optreedt. Veertien. De opwinding die dergelijke evenementen doorgaans met zich meebrengen ontbreekt. Alleen een groepje van zeven of acht jongens dat mij tegemoetkomt heeft plezier. Zij gaan niet naar het concert, dat zie je zo. Uit een telefoon klinkt schelle rapmuziek. Ze rennen om elkaar heen, springen op elkaars rug; het is bepaald inefficiënt zoals ze zich voortbewegen, maar dat maakt ze niet uit, ze hebben geen haast, ze zijn jong.

Een jongen in een zwart trainingspak en met vlechtjes in zijn haar vangt mijn blik.

‘Lekker chillen toch?’ zegt hij. Ik steek mijn duim op. Hij doet mij na. Als ze voorbij zijn stoot hij een vriend aan en steekt opnieuw zijn duim op. Ze lachen hard. Ik heb iets verkeerd gedaan en ik weet niet eens wat. Wat mij betreft zijn we generatiegenoten, die jongens en ik, maar voor hen ben ik een oude man uit een andere eeuw.

Ik merk dat mijn oksels nat zijn geworden. Het is warm in de zon. Ik wil juist weggaan als een grijze dame voor het bankje blijft staan. Ze hurkt en begint Avila met beide han-

den te aaien. Zijn staartje beweegt wild en ongecontroleerd heen en weer, net een epilepsiepatiënt.

‘Ja, jij bent lief,’ zegt de dame. En tegen mij, op dezelfde toon: ‘Ze is nog heel jong, zeker?’

‘Heel jong, nou en of,’ zeg ik. ‘Vier jaar pas.’ Ik heb geen idee.

‘In hondenjaren is dat achtentwintig,’ zegt de dame. De rimpels rond haar mond bekrachtigen haar glimlach; haar gezicht straalt zoveel vriendelijkheid uit dat het mij achterdochtig maakt. Ze wil iets van mij, maar wat? Voorlopig is er niets wat op kwade bedoelingen wijst: al haar aandacht gaat uit naar de hond. Ik probeer mij voor te stellen hoe ze er vroeger uit moet hebben gezien. Het wil niet lukken. Op een zeker moment in haar leven moet zij een verandering in haar uiterlijk opgemerkt hebben. In plaats van naar haar borsten keken mannen plots in haar ogen. In de tram stond niemand meer per ongeluk met zijn kruis tegen haar kont. Bouwvakkers namen nauwelijks nog de moeite om te fluiten, hooguit uit mededogen, en uiteindelijk zelfs dat niet meer.

De vrouw blijft herhalen hoe lief Avila is. De hond drukt zijn kop opgewonden in haar schoot. Ik ben niet jaloers, dat zou wat zijn, maar een beetje eenkennigheid zou ik op prijs stellen. Wie is er nou helemaal uit Amsterdam gekomen om op hem te passen?

Ik denk aan de wielervedstrijd. Een wandeletappe die in een massasprint eindigt, dat scenario ligt voor de hand. Maar je weet het nooit zeker, mogelijk mis ik van alles. We moeten er maar eens vandoor.

Ik schraap mijn keel. Zonder met aaien te stoppen kijkt de vrouw op, de donshaartjes die haar gezicht bedekken

glinsteren in de zon. Chantal had dat ook als het licht op een bepaalde manier viel. Is dit hoe zij er later uit zal zien? Onwaarschijnlijk. Deze vrouw heeft nauwelijks lippen. Misschien is ze altijd onaantrekkelijk geweest. Logisch dat ze er zo in opgaat nu er eindelijk iemand in haar geïnteresseerd is, al is het maar een hond. Het zou misdadig zijn om dat arme mens haar geluk te ontzeggen. Vooruit, een goede daad kan geen kwaad: ik ga nog niet naar huis.

De lelijke vrouw blijft mij aankijken, in afwachting van de woorden die mijn schraapgeluiden hebben aangekondigd.

‘Ze zeggen dat geel de kleur van de zomer wordt,’ zeg ik.

‘O ja?’

‘En omdat ze dat zeggen, zal het ook zo zijn. We zijn slaven van het systeem.’

De vrouw is ongezond dun en toch heeft ze een onderkin. Wat moet ze veel verdriet hebben. Ze knikt, maar ik zie aan haar blik dat mijn theorie haar boven de pet gaat. Ik glimlach vriendelijk naar de vrouw, die haar aandacht weer op Avila richt.

Een wolk drijft voor de zon. In de verte nadert een binnenvaartschip en in de andere verte ook. Ze passeren elkaar recht voor mijn neus. Beide verschepen ze metershoge bergen met op het oog hetzelfde soort zwart grind. De schippers steken vrolijk hun hand naar elkaar op, alsof ze de zinloosheid van hun onderneming niet inzien.

‘Arme stumpers,’ mompel ik. Opnieuw kijkt de vrouw op. De rimpels rond haar mond zijn verplaatst naar haar voorhoofd.

Ik wijs naar de rivier.

‘Ze brengen van A naar B wat ze van B naar A brengen,’

zeg ik. 'Money, money, money, snapt u, daar draait het om. It's so funny.'

De vrouw staat op en klopt de haren van haar broek.

'U heeft een lieve hond,' zegt ze. 'Een fijne dag verder.'

'Insgelijks.' Ik steek mijn duim op.

Ze loopt een beetje voorovergebogen, alsof ze tegenwind heeft. Heb ik haar beledigd? Misschien is ze een schipperskind en hebben die rimpels niets met ouderdom te maken, zijn het windafzettingen. Eolische sedimenten noemen ze dat, ik herinner het mij van de aardrijkskundeles. Kom, hoe heette die lerares nou? Een oude vrouw was het. Dat vond ik toen tenminste. Waarschijnlijk was ze ongeveer net zo oud als ik nu. Ze moet zo langzamerhand bejaard zijn.

We lopen terug naar huis. Als we in Elmars straat zijn gaat Avila door zijn hurkjes. Dat is waar ook, daar was die hele wandeling om te doen.

Discreet kijk ik de andere kant op, maar ik kan mijn nieuwsgierigheid niet bedwingen. Zo vaak krijg je de kans niet om een chihuahua te zien poepen. Het persen vergt uiterste krachtinspanningen, Avila's lijfje trilt ervan. Ik zie die vrouw weer voor me. Zij poept waarschijnlijk net zo moeizaam. Misschien was het de gedeelde fragiliteit wat haar in Avila aantrok. Ze herkende iets van zichzelf in hem. Ik had vriendelijker moeten zijn. Als ik haar weer zie trakteer ik haar op een kop koffie. Of thee, ze zal thee drinken, dat lijdt geen twijfel.

Avila schraapt met zijn voorpoten over de tegels, een onnozel overblijfsel uit de tijd dat hij een wolf was.

De drol is opvallend klein. Een enorme staaf had ik niet verwacht, maar dit is een kleuterpink, eerlijk waar, meer is het niet. Ik heb er niet aan gedacht een zakje mee te bren-

gen om de poep mee op te ruimen. Een hond verzorgen valt nog niet mee.

Met een tientje dat ik in mijn broekzak vind raap ik het drolletje op. Warm. Gelukkig is het een stevig ding, Avila krijgt voldoende vezels binnen. Ik dacht dat het wegens territoriumafbakening nogal nauw kwam, maar de hond protesteert niet tegen mijn opruimactie. Zijn onverschilligheid siert hem. Ik begin hem te mogen.

De drol laat ik in een put vallen. Hij geeft nog een aardige plons. Ik schuur het bankbiljet een paar keer over de stoep en vouw het op met de poepresten naar binnen. Even twijfel ik, dan stop ik het terug in mijn broekzak.